

Uchwała Nr XXIX/177/2017
Rady Gminy Belsk Duży
z dnia 21 czerwca 2017 roku

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Belsk Duży
na lata 2017 - 2019.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 446 ze zm.), w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 697) Rada Gminy Belsk Duży uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Belsk Duży na lata 2017-2019” – w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Belsk Duży.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Bogusław Sikorski

Załącznik
do Uchwały XXIX/177/2017
Rady Gminy w Belsku Dużym
z dnia 21 czerwca 2017 roku

GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BELSK DUŻY
NA LATA 2017 - 2019

I. WSTĘP

Jedną z najbardziej trwałych wartości w społeczeństwie jest rodzina. Jest ona najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną wobec tego rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy nimi, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Nadrzędnym celem polityki społecznej jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju rodziny. Rodzina powinna mieć w pierwszej kolejności możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co stymuluje aktywność własną i wyzwala potencjał rodziny. Szczególnie ważnym jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności w realizacji funkcji psychospołecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Belsk Duży na lata 2017 – 2019 określa zadania własne Gminy wynikające z:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016.poz.2174).
2. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 697).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390).

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Podstawowym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacja działań na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci, przeżywających trudności. Podstawowe kierunki działań

określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny Gminy Belsk Duży na lata 2017 – 2019 zwany dalej Programem – odpowiadają zadaniom nałożonym na gminy przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BELSKU DUŻYM

W 2016 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Belsku Dużym skorzystało łącznie 99 środowisk, tj. 258 osób w rodzinach, co stanowi 3,9% udziału osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy.

Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w latach 2014 – 2016 maleje liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

2014 rok		2015 rok		2016 rok	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
10	20	8	13	7	15

Źródło: opracowanie własne.

Rodziny objęte pomocą GOPS w Belsku Dużym w latach 2014-2016 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2014	118	49	16	20	10	2	0	1
2015	103	56	17	24	13	1	0	1
2016	99	49	18	22	7	1	1	0

Źródło: opracowanie własne.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Belsku Dużym w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowane działania.

Najczęstsze przyczyny trudnych sytuacji życiowych, które stanowią powód ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Belsku Dużym

Powody przyznania pomocy	2014 rok		2015 rok		2016 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	55	166	48	137	50	133
Bezdomność	1	1	1	2	1	1
Bezrobocie	46	135	39	115	35	91
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	24	5	26	4	19
Niepełnosprawność	22	56	20	47	19	36
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	1	1
Alkoholizm	7	21	12	28	11	23
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	4	16
Długotrwała lub ciężka choroba	25	42	21	32	24	38
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	29	126	27	110	24	88

Źródło: opracowanie własne.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są dzieci i rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci; rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej oraz rodziny w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą, wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny, powodujące sytuacje, w których rodzina nie będzie w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny, bądź też stają się one przyczyną jej powstania. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

VI. ZASOBY LOKALNE

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Belsku Dużym.
2. Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Belsku Dużym.
3. Starostwo Powiatowe w Grójcu.
4. Urząd Gminy w Belsku Dużym.
5. Sąd Rejonowy w Grójcu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich.
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Belsku Dużym.
7. Prokuratura Rejonowa w Grójcu.
8. Policja.
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu.
10. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grójcu.
11. Placówki oświatowo- wychowawcze:
 - a) Szkoły,
 - b) Przedszkola,
12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Belsku Dużym.
13. Kościół.
14. Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym realizujące działania związane z przemocą w rodzinie.

VII. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, wzmocnienie rodziców w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi.

Zadania:

- 1) Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałych na terenie gminy
- 2) Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości,
- 3) Objęcie dzieci pomocą w formie dożywiania, organizowanie wypoczynku letniego oraz innych form spędzania czasu wolnego,
- 4) Praca socjalna z rodziną w celu wzmocnienia lub odzyskania przez rodzinę zdolności do aktywności i samodzielności życiowej,
- 5) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PUP, GKRPA.

Termin realizacji: 2017 – 2019 działania ciągłe.

2. Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania:

- 1) Prowadzenie przez pracowników socjalnych pracy socjalnej z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- 2) Wsparcie rodziny naturalnej pomocą realizowaną przez asystenta rodziny,
- 3) Organizowanie dla rodziców specjalistycznego poradnictwa,
- 4) Udział Gminy w programach wspierania rodzin,
- 5) Podejmowanie działań zapobiegających przemocy w rodzinie i uzależnieniom,
- 6) Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Realizatorzy: GOPS, ZI, placówki oświatowe, Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GKRPA.

Termin realizacji: 2017 – 2019 działania ciągłe.

3. Integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie.

Zadania:

- 1) współpraca szkół, policji, służby zdrowia, GOPS, sądów, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji,
- 2) stała współpraca GOPS z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3)doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych pracowników instytucji wspierających rodzinę),
- 3) Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom.

Realizatorzy: GOPS, ZI, placówki oświatowe, Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GKRPA służba zdrowia, PCPR, PUP.

Termin realizacji: 2017 – 2019 działania ciągłe.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Przewidywanymi efektami realizacji Programu są:

- polepszenie sytuacji rodziny i dziecka,
- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego,
- zwiększenie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu ról rodzicielskich,
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych wśród rodziców,
- zwiększenie dostępu do informacji dla rodzin przeżywających trudności,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

IX. SPOSÓB FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Belsk Duży, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Belsku Dużym. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez analizę i ocenę informacji zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania oraz sprawozdań przedkładanych Radzie Gminy zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Bogusław Sikorski